

ՕՐԱԳԻՐ

40 ՓՐՅ.

40 ՓՐՅ.

ՊԵՂԱՔԱԿԱՆ ԱՂԳԱՅԻՆ ԵՐ ԱՌԵՐՏՐԱԿԱՆ

Ե. ՏԱՐԻ 1290 ՇԱՊԱՆ 19

ՇԱՐԱԹ 29 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1873

Ն. Տ. ՀՈՒՏԵՄԲԵՐ 11 ԹԻՒ 1052

Ա Ղ Գ Ա Յ Ի Ն

Երեկ Աղբ. ժողովը գումարեցաւ 'ի Ղալաթիա 72 երեսփոխանաց և երկու վսեմ'. Ատենապետաց ու երկու Ատենապետաց ներկայութեանը. Ս. Պատրիարքն ալ Ղալաթիա էր բայց վար չի ջալա նախագահելու. կային նաև 100 ի մաս մարդիկ մեծ մասամբ վանեցի. տապալիններ ու պարզ վանեցիներ. առանք ժողովոյն դուռը կապասէին բազը որոջ կառաչուողէին վեքիլ տէր Հօր ասնը քովի տունը բնակող Մեղարեան վարդանը. անցեալ նիստի մէջ Պատրիարքը կուզենք պատահող և ժողովոյն անամբ ժողովէն հանուած և Մեղարեան վարժարանի դասաւու Սուրենեան Աւետիսը. նաև Սամաթիոյ խորհրդարանը գոցող և քաշ. ժողովը ցրուող տաճկարան դասաւու Պողոս Մկրտիչեանը. տեսնելու բան էր ասոնց թափած ճիգն ու իմաստակութիւնները. բայց վերջապէս երեսփոխանք մտոն խորհրդարան. մէկ ժամէն ուեյի սպասեցին Ս. Պատրիարքին խորհրդարան իջնելուն. որպէս զի տեսնեց բացուի. բայց տեսնելով թէ չիջալ. դիւանը խմբովին վեր գնաց Ս. Պատրիարքին քով դայն խորհրդարան հրաւիրելու պարտաւորութիւն դնելով իրեն այդ 100 նոց ամբողջ ցրուել կամ յորդորելով և կամ իշխանութեամբ. մէկու կէս ժամէն աւելի աշխատեցան այս մասին համազում մը գոյացնել Ս. Պատրիարքին մտքին մէջ. իսկ նա յամու կենարուն և այդ 100 նոց ամբողջ ցրուել չուզելուն բրթեալ թօ մը արելով կը յանձնեն Ս. Պատրիարքի թէ դիւանը չը կրնար ատենան բանալով պատասխանատու մնալ ել ներկայ խորհրդեան առաջը մինչև որ Ս. Պատրիարքը ժողովոյն ազատութեանը չերաշխաւորէ:

Այս թուովը արելով Ս. Պատրիարքին յանձնելէն վերջը Ս. Պատրիարքը

վեղարը կը դնէ և կը պատրաստուի խորհրդարան իջնելու. դիւանն ալ կարծելով թէ Ս. Պատրիարքը ընդունած է խնդիրն կը նստի դիւանին գլուխը և զանգակը զարնել տալով ցրուեալ երեսփոխանները կը հրաւիրէ. այս միջոցին 100 նոց խմբակը խանեալ ըլլալով դասին մէջ դիւանին հրաւիրանաց վերայ Ս. Պատրիարքին որ դասին մէջ ջինները դուրս հանէ. Ս. Պատրիարքը կը հրամայէ դուրս ելնել ու կեղծէ բայց կուգան ասոնք դրանք առջև կը կենան և ամենայն ազատութեամբ կը թողուն երեսփոխանները ներս մտնելու. որոջ վերջը գալուն դիւանը տեսնելը բացուած հրատարակեց չը հրատարակեց' այդ վերոյիշեալ չորս վարժապետները սկսան զարնել գուռը և հրաւիրել իւրայնոց որ իրենց օրինակին հետեին:

Դիւանը զՍ. Պատրիարքն հրաւիրեց իր իշխանութիւնը գործադրել. Ս. Պատրիարքը անձամբ դուրս ելաւ. բայց ինչ ըսաւ և ինչպէս խօսեցաւ չը գիտենք. դուրսի աղմուկը քանի գնաց սկսաւ շատալ. ուստի դիւանին առաջարկեցինք թէ բաւ որում տեսնել այդ դրսի ամբոխին ազդեցութեանը տակ ինչալու վտանգին մէջ է' իր պատասխանատուութեամբ կրնանք միայն շարունակել նիստը. դիւանն իսկոյն ատենալը դոցուած հրատարակեց և երեսփոխանք ցրուեցան ժամ 9 1/2 ին. որով երեսփոխանական ժողովը իւր այս դանդակ նիստին մէջ որոջ տեսու թէ ճնշում կայ' բայց ոչ թէ ժողովոյն կողմէն այլ պատրիարքեան կուսակցութեան վարձեալ վարժապետաց կողմէն. վաս զի ժողովորդը յարգելով դիւանին յայտարարութիւնը ինքը ներկայ գտնուած չէր. այլ վանեցիներն ու ծանուցեալ վարժապետներն եկած էին իրնց հրահանգեալ պատանը շարունակելու և առատ վարձուց արժանանալու:

Ապրիլ ուրեմն դուք վարժապետք

որ այս անգամ ինքզինքնիդ որոջ կերպով երևան հանեցիք' և ապացուցիք թէ դուք էք Ազգ. գործադիր իշխանութեան թողտուութեամբը երեսփոխանութիւնը ճնշել փորձողը. հանդիսատես պատուաւոր ժողովորդոց ներկայութեանն օգուտ քաղելով:

Ապրիլ և դուք գործադիր իշխանութիւն. որ հաստատեցիք թէ ձեր ուզածը այնպիսի երեսփոխանութիւն մ'է' որ կամ ձեր գերին ըլլայ և կամ ձեր վարձեալներուն ճնշման տակ մընայ:

Բայց որ ամենէն աւելին է' այս անկարգութեանց և ծանրակշիռ դէպքին բոլոր պատասխանատուութիւնը Ս. Պատրիարքին վրայ կը ծանրանայ. որն որ իր ստորագրութեամբը զերեսփոխան 'ի ժողով հրաւիրելէն ետք' ճնշեալ կը թողու զանոնք ամբողջն հստածանացն և յարուցած անկարգութեանցը ներքեւ գոնէ իւր պատուոյն. դոնէ իւր պարտաւորութեան. դոնէ իւր սրբազան կոչման հաւատարիմ մնալով. ժողովո գոյութիւնն ու ազատութիւնը անմիջապէս ապահովելու համար հարկ տեսնուած միջոցները ձեռք առնելու անփոյթ գտնուելէն զատ. այդ նպատակաւ իրեն եղած առաջարկութիւններն ալ մերժելուն վրայ պնդելով:

Ընդհ. ժողովը պիտի ցոյց տայ իրեն թէ խորհրդարանն չը կրնար այլ ևս 'ի հաճոյս այնպիսի նախագահի մը ընթանալ որն որ Ազգ. ժողովոյ' իշխանութիւնն հեղինակութիւնը մինչև իւր դոնեհրուն ալ հասցնելու կը դժկամակի. սորա հալածանաց ենթարկուելէն և բուռն ճնշման մը տակ գործելու դատապարտուելէն հաճոյք մ'զգալով թերևս:

Այս մասին դեռ խօսելիքս երկուշաբթի աւուր կը թողուք:

Ս. Պատրիարքին յանձնելէն վերջը Ս. Պատրիարքը

խանակ յառաջանալու ասիլի ասիլայի
 վիճակներու կարծանանայ Մեծ իրմ
 քաղիք, ահա ապօրինաւոր պաշտօնեայ
 մը որ պիտի պատմենք որո՞ր որ ալ
 ըլլայ, իւր կատարել կիրքը յայտնելու
 համար, ամեն ողջամիտ պաշտօնակից
 ներուն հետ կը կռուի, առանց խոր
 հելու թէ արդեօք արեւ. և կամ թէ
 որո՞ւ հետ. մենք իրեն թագեցի
 երբ (սեպտ. 22) շարժութեան լեւի
 Գալիուի եկեղեցին գացինք. շերտե
 անդու թեամբ առ Աստուած հաղօ
 թէինք, յանկարծ ձախակողմի պա
 հարանէն ձայն մը բարձրացաւ. ու երբ
 հետաքրքրութեամբ տեղեկանալ ու
 զեցինք, հոն ներկայ եղող բարեկամ
 մը մեզ տեղեկացուց կուս պատճառը.
 Իմացանք ճշմարիտ զարմացանք թէ
 արդեօք այսպիսի ստորին բանի մը հա
 մար ինչու այդչափ ձայններ կը բարձ
 րանան. սրտածառը ոչ թէ ուրիշ բան
 մը, այլ և շապիկի մը կոխ. դպրոցի
 համարակալը եղող Պ. Միհրանը, իբր
 թէ սոլապապետ եղող, Պ. Գրիգորին
 կըսէ թէ, ձայնաւոր տղայոց շապիկ
 աւոր, վառն զի ժամանակը եկաւ ա
 նի ալ կըքստ դէմքով մը կը պատաս
 խանէ թէ դուն չէս խառնուիր, մին
 չե որ մեծ վարժապետը չիդայ անկա
 րելիէ որ շապիկ տամ եւն. Պ. Միհ
 րան այս խօսքերուն բնաւ չը պատաս
 խանելով, կառնու շապիկներն ու սը
 ղայոց կը հագցնէ. և իրաւունք ալ ու
 ներ, քանզի, քահանայն աղօթները
 աւարտեց, դեռ տղայ չիկայ փոխ ընե
 լու. Խմբագիր տէր, ձեզ կը
 թողում որոշել թէ, արդեօք Պ. Միհ
 րանը իրաւունք չունէր այս մասին, և
 միթէ ոչ է այն որ Պ. Միհրանին դէմ
 կը մտաբանի. անի դպրոցի մը պաշտօն
 եայ. իսկ միւրը դպրոցի մը աշակերտ
 ևն. եւն. անկայն իրաւամբ խօսելով,
 կըսէ՞ք թէ կամ այն աշակերտը ան
 կիրթ և խելքէ դուրս մէկն ըլլալու է.
 և կամ թէ իւր վարժապետը որ է
 (Մ. Սարգիսեան) այնպէս սորվեցուցած
 է, Մենք մեր կարճ դաղափարովը ասի
 կը նշմարեմք և կը ինդրենք թաղիս
 Թաղախորհրդէն որ եթէ կարելի է այն
 խելագար տղուն ձեռքէն սոլապետու
 թեան պաշտօնն առնել հաճին, որպէս
 զի մէկ մտք այնպիսի դէպքեր տեղի
 չունենան. նա մասնաւոր Ս. եկեղեց
 ւոյ մէկը քահանայն է.

Պարտի կը ինդրեմ խմբագիր տէր,
 հաճեցէք սոյն դրութեան անկիւն ը
 շնորհել. և հրաւիրել թաղիս խորհր
 դոյ ու շարժութիւնը.
 Ի ԵՆԻՔԻՆՈՒՄԻՆ Թաղեցի մը
 1873 Սեպտ. 22 Գ. Թ.

ԲԱՂՈՒՍԺՐ
ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՐԱԴՐԱՅ

Հայ թերթերէն ոմանց խրիմեան
 Պատրիարքին դէմ սկսած յարձակումն և
 քննարկըստ կը շարունակէ. այլ
 ալ կարծիքէ գտնուող յազրբա մէջ

բացուած վիճարանութիւնն որ կրիտ
 ւել դատաւարած և ինչպէս որ նախըն
 թաց մէկ լիբերալութեամբ մէջ գուշակած
 էնք. անձնակներն թեպէս ինքրոյ մը
 փոխակերպուած է.
 Սակայն տղիւ ձեռնարկած կերեկ
 այդ ապօրինի և դառն կուսներէն,
 որոյք իր ամենէն նախնական և ամե
 նէն անհրաժեշտ գործերն ու շահերը
 երեսի վրայ մնացած ու անինամ թող
 ուած են. Ասկից զատ ենթադրելով
 թէ ընդդէմ դիր կուսակցութեան թեր
 թեքն յաջողին իսկ զՊատրիարքը չը
 կրնալ կենսալու շափ բերել այնպիսի
 դիրքի մէջ դնելու, սակայն և այնպէս
 այնքան կարծուած չի չափ դիրքին չը
 պիտի ըլլայ գտնել իրեն յաջորդ մը
 որ քուէի կարնոր մեծամասնութիւն
 մ'ստանայ, զի հանձնակաւարար ամեն
 կուսակցութիւն իրեն համար մէկ մէկ
 կուս. քուէի, զր սեղանին վրայ բարձ
 րացնել կուղէ.

Պատրիարքական դահուն վերջին
 անգամ պարագայ մնացած միջոցին, կը
 յիշեն անշուշտ ընտրելեաց աղբիւս
 թիւերը և այն ամօթապարտ յայտնու
 թիւներն, որոց յիշատի կամ յանի
 բարի ատենցմէ շատերն առարկայ ե
 ղան հայ թերթերուն մէջ. Մինակ խը
 իրեանն եղաւ որ կարաց գրել թէ ամ
 բողջ ժողովոյ եան միտձայն քուէն ստա
 նալ, որոյ ընտրութիւնը կրնայ մինչև
 իսկ ըսուել թէ եռանդագին և զնու
 թեան աղաղակներով ընդունուեցաւ.
 Կրնայ ըլլալ որ իւր անփորձառու
 թեամբը ինչ ինչ սխալմանց մէջ էլնայ,
 ղայց ատենք ալ մեղի այնպէս կուղայ
 թէ աւելի ձեւերու վերաբերեալ, քան
 թէ հիմնական զանցառութիւններ են,
 և որ Պատրիարքը այդպիսի և ազկից
 աւելի ծանր սխալմանքներ գործած
 չէ. և դորա յաջորդին այդ եկեղեցա
 կանին չափ հայրենասէր, ազատամիտ
 և անշահասէր բլլալուն ինչ երաշխաւ
 րութիւն ունին. Սահմանադրութեան
 դժամ չըլանէն երբեմն դուրս ելած է
 կըսեն, այլք կը հերքեն այս ամբաս
 տանութիւններն անտեղի ցոյց տալով
 դատմք, Մենք ալ կըսենք թէ այդ
 յանցանքը, եթէ կայ գործուած յան
 ցանք մը, ազգային ընդհանուր ժողո
 վինն ալ է, որ թոյլ տուեր է այդ
 բռնաբարութեանց տեղի ունենալուն
 առանց խտրի բողոքելու.

Ասկից զատ, արդարասիրութիւնն
 ևս կը պահանջէ որ պարագաներն ալ
 նկատողութեան առնուին, և մենք ա
 մենայն անկեղծութեամբ կըսեմք թէ,
 ազգին արդի գտնուած պարագայն ու
 կացութիւնը ամենէն կնճռոտն է.
 Այլք Պատրիարքին անդործութիւնը
 կը մեղադրեն, սակայն այս վերջինները
 կերեկի որ մտցած են թէ Պատրիարք մը
 ինքին այնչափ շատ գործ չը կրնար
 տեսնել, իւր ամեն ընէլիքը նախնա
 ուալ Ազգ. Ընդհ. Ժողովոյ վիճարա
 նութեանն և քուէարկութեանն են.
 Թարկել պարտաւորելով, որ իրաւամբ

կուսքատոր կոյուեղու արժանի է, ե
 իւր տարիէն ի վեր ի պարոց կարգն ան
 ցած Սահմանադրութեան վերաբնու
 թիւր չը կարենալով վերջապէս աւար
 տել.

Իսկ լիցի որ մենք զայս ըսելով,
 երիտասարդութեան արդար և օրինա
 շոր լիավարները խեղդելու գիտում
 մ'ունենամք, այլ մեք իբրև բարեկամ
 հայոց մեր միտքն է առանց պատի
 պատ խօսից գործն մեր տեսութեան
 եղանակաւը յառաջ բերել, հատարա
 կութիւնն զգուշացնելու համար որ չը
 խարուի այն վտանգաւոր և կեղծ խոր
 հրքոց, որք լաւագոյնն համեկու
 պատրուտիաւ ձեռքերնիս գտնուած
 լաւ մէկ բանն ալ կորսնցնել կուտան
 մեզ յաճախ.

Իրաց այս խտնաշիթ վիճակին մէջ
 հայոց Պատրիարքական փոխանոյղն ալ
 ախտահար թիւն մը կը գործէ, որմէ
 բնդդիմադիր մասը աւելի ևս կը զըր
 գոի. Ասի մտ օրերս չը շարեբական
 մը կը հանէ պատուիրելով պաշտօնա
 պէս որ այսուհետև բոլոր եկեղեցեաց
 և հարսանեաց համար պէտք եղած մո
 մերը Աղդ. Հիւանդանոցի դրասենեա
 կէն ծախու առնուին, կը յաւելու նա
 և պատուէր տալով բոլոր հոյ քահանա
 յից որ այս հրամանին գործադրութեա
 նը վրայ հսկեն և զայս իրենց ժողո
 վըրդեանը իմացնեն. Մինչև հոս զար
 մանալու նոր բան մը չը կայ. Սակայն
 արժանապատիւ եկեղեցականը իւր մո
 մերուն վաճառումն ապահովելու հա
 մար, մինչև իսկ սպառնալու չափ յա
 ուալ կ'երթայ ծանուցաւելով թէ այս
 հրամանին համեմատ չը վարուողներուն
 ամուսնութեան հրամանագիր չը պիտի
 սայ բնաւ.

Սոյն չը շարեբականը, որ անշուշտ
 Աղդ. Հիւանդանոցի հասոյթն աւելցը
 նելու գովելի նպատակաւ մ'եղած էր,
 ամեն կարգի հայ լրագրաց ալ սորդար
 ղայրոյթը գրգռելով իւր վրայ հրաւի
 րեց, որմնք խղճի աղատութեան դէմ
 շարժում մը, և եկեղեցոյ Ս. Խոր
 հրքոյ կաաարմանը դէմ յարուցեալ
 պայօրինաւոր արգելք մը կը համարին
 դայն.

Պատրիարքական փոխանորդին այս
 աստիճան ձախողարար բռնած վճռական
 լիզուն ալ կրնար ի դերը և անյաջող
 հանել մովի մեծամիտութեան իւր
 այս փորձը, որն որ ըստ սկզբան բարի
 դիտաւորութեան մ'արդիւնք է.

Կը յուսանք թէ փոխանորդ Հայրն
 ալ յետս կոչելու և կամ իւր այլ գը
 րութեան կերպը փոխելու քաջատու
 թիւնը ունենալով, ազդն ալ յօժարա
 կամ կը փութայ մուսնալ այսպիսի
 ծանուցման մը յանդգնութիւնը յօգուտ
 դորա ունեցած բարի դիտաւորութեա
 նը.

Փարտի Պոսփոր
 Հայոց Ազգ. Ընդհ. Ժողովը յա
 տուկ յանձնաժողով մը կարգած էր
 Պատրիարքին և Գաղ. Ժողովոյ մէջ ե

զած անհամաձայնութիւնը քննելով
ուսարաններու, որն որ երկու կողմաց
ալ բացատրութիւններն առնելէն և
անցեալ նիստերուն ատենագրութիւն
ներէն պէտք եղածը քաղելէն յետոյ,
իւր քննութեաց արդիւնքն ընդհ. ժո-
ղովոյ ներկայացոյց տեղեկագրով մը,
որ սեպտ. 7 ի նիստին մէջ կարգաց-
ուեցաւ: Ասկից զատ երկու կողմն ալ
յայտնի և մէկին կերպով բացատրու-
թիւններ տուած են իրենց առ ընդհ.
ժողովն ուղղած գրութեանց մէջ, ո-
րոնք ևս կարգացուեցան: Պատրիարքն
իւր գրոյն մէջ, իւր հրատարականին
ընդունուիլը կտրուելով, Ազգ. տիրող
օրինաց մէջ խել մը թերութիւններ
գտնուած ըլլալը յառաջ կը բերէ, և
Ազգ. Սահմանագրութիւնը բարեկար-
ելու հարկաւորութիւնը ցոյց կուտայ,
գործոց անօրէնութեանը մասին վար-
չութեան թոյլ և դանդաղ ընթացքը
կը յայտնէ, և կը վերջոյնէ այս անկա-
նունութեանց վախճան մը տալու ստի-
պողականութիւնը եղբայրացնելով:

Հայոց Ազգ. Սահմանագրութեան
մէկ յօդուածը յիշեալ սահմանագրու-
թեան չորս տարիէ անդամ մը վերա-
քննութիւնը կը տրամադրէ: Արդ
Պատրիարքին կուսակիցները կը բռն թէ
Սահմանագրութիւնը իւր հաստատու-
թեան ի վեր, բնաւ վերաքննութիւն
տեսած չուի. իրաւ է թէ այդ նպա-
տակաւ յանձնաժողովներ բնորուեցան
բայց իրենց բաժնի սայելով, այս քան
տարի ըրած քննութեանցը հակառակ
դեռ մինչև ցարդ արգիւնք մը յառաջ
չէ եկած: Այս յայտարարմանը նկատմամբ
ամենէն աւելի վշտացողը Պատրիարքն
եղած է, որն որ կը թուի թէ միշտ և
անընդհատ դժգոհելով իրաց այս ըն-
թացքէն, և ալ համբերութիւնը հատ-
նելով, վերջապէս հրատարական տա-
լու ստիպուել է: Այս է գրեթէ իւր
առ ընդհ. ժողովն ուղղած գրութեան
իմաստը:

Անիկնք այժմ Բաղ. ժողովոյ հը-
րատարակ անդամաց գանգատանոցը:
Ասոնք ալ իրենց հրատարակարոյն մէջ
ձանրակիւռ ամբաստանութիւններ կը
նեն Պատրիարքին դէմ, յայտնելով թէ
Սահմանագրութիւնն ըստ ամենայնի
կատարելագոյն և անթերի կրնայ գոր-
ծադրուիլ, և թէ իրիմեան սրբազան
ատոր կէտ առ կէտ հետեւիլ չուի զեղծ
համար է որ զայն միշտ վար կը զարնէ,
և դժուարութիւններ յարուցանել կը
նայի: Նիտել կուտան Պատրիարքին թէ
օրէնք մը որ քան ալ կատարեալ ըլ-
լայ, կրնայ տակաւին այլ ընդ այլոյ
մեկնուիլու բացատրուիլ, և թէ առ այդ
լաւագոյն փոփոխութիւններ մտցունելու
համար անորինք պէտք են, զայդ
վերջնապէս անթերի և անսխալ օրէնք
ընել կարեւարու համար:

Ազգային ժողովը ուշի ուշով ըրած
որէն յետոյ, իրիմեան սրբազան
հրատարակը յետո կոչել տուաւ,
իւր ընդհ. ժողովը իւր վերջին

նիստին մէջ Բաղ. ժողովոյ հրատարակ-
անն ալ չուի զեց ընդունիլ, և գործե-
րն այս վիճակին մէջ մնացին: Բաղ-
մաթիւ ազգային երեսփոխաններ ծա-
նուցագիր մը ղրկեցին առ Ազգային ժո-
ղովն ինդրելով որ նիստերը դանդաղ
ըլլան, բայց ասոնք իրենց խնդրագրոյն
պատասխանը չտուանալով, ես կեցան
ժողովոյ նիստերուն երթալ ներկայ
գտնուելէ, որով և սեպտ. 7 էն ի վեր
ժողովը նիստ ըրած չուի:

Հետևորար գործերն այսպէս երե-
սի վրայ և առկախ մնացած է վկան
ազգը կրելով: Պատրիարքին հրատար-
ականին ետ առնուիլը կատարուած
խողովութիւն մ'է արդարև, սակայն
Սահմանագրութիւնը չը ներէր որ Պատ-
րիարք մը առանց վարչական խորհր-
դոյ և առանց ատոր անդամացը հետ
համաձայնելու ինքնին գործէ: Ահա
այս վիճակին մէջ կը գտնուի Ն. Սեր-
բազնութիւնը, որմէ ինչպէս պիտի ել-
նէ դուրս, ինչպէս պիտի կարենայ վա-
րել խորհրդոյ մը վիճարանութիւնները
որն որ չը գումարուելու և նիստ չընե-
լուն վրայ պնդեր կը կենայ, վսեմ
ճատեան Յարութիւն էֆէնտի Ստեփան
բաշա և Եուսուֆեան էֆէնտի, մեր ի
մացածին նայելով, բոլոր ջանքերին
ի դործ կը դնեն այսպիսի ծանրակր-
չիւ կացութեան մը ընդ երկար տե-
լէն յառաջ գալիք ձախորդ հետեա
նացըն առաջն առնելու:

Սիրելի է մեզ հաւատալ թէ ատոնք
պիտի յաջողին իրենց այդ ջանիցը մէջ,
վասն զի ցաւալի է տեսնել որ շուրջեր
նիստ ատենութեան ու երկպառակութե-
ան զատ ուրիշ բան չը կայ: Մեր փա-
փաքըն այն է որ բոլոր ազգաց մէջ ալ
խաղաղութիւն և անդորրութիւն տիրէ:
Լեւոն թայմզ

Բաղ. ժողովոյ 9 անդամաց ստա-
րագրութեամբ հրատարակեալ և 36
երեւէ բաղկացեալ անտրակ մը բաժ-
նուեցաւ երեկ Հայոց ազգային ժողովոյ
երեսփոխանաց, որոյ մէջ մանրամաս
նօրէն բացատրուած է Բաղ. ժողովոյ
հրատարական պատճառներն և Պատրի-
արքին դէմ եղած 1) գանգատանաց
ուսկից յառաջ դալը, որով պիտի դա-
ղի ազգային ժողովը իւր յառաջիկայ
նիստին մէջ, Յիշեալ տետրակը, Բաղ.
ժողովոյ և խառն ժողովոյ նիստերուն
ատենագրութիւններէն ներկայ խնդ-
րոց վերաբերեալ մասերուն գրեթէ հա-
մառօտ մէկ քաղուածք ըրած է:

Հայոց ազգային ժողովը ուրբաթ օր
գումարման հրաւիրուեցաւ: Նիստը դը-
նուիակ և Ղալաթիոյ եկեղեցին պիտի
ըլլայ: Ծմ երեսփոխանաց խնդրանոցը
վրայ ընդհ. ժողովոյ նիստին կողմէն
եղած և Ս. Պատրիարքին իողմանէ ալ
հաւանութիւն տրուած առաջարկու-
թեանն համեմատ:
Հրաւիրագրերն Պատրիարքին ստո-
րագրութիւնը կը կրեն:

Յառ աջիկայ նիստին խնդրոց կարգը
հետեւեալներէն կը բաղկանայ:

Ա. Վաւերացումն նախորդ նիստի
ատենագրութեան:

Բ. Վաւերացումն նորընտիր երես-
փոխանաց:

Գ. Բաղաքական ժողովոյ պատճա-
ռաբանեալ հրատարականին խնդիրը:

Դ. Ազգային Սահմանագրութեան
ինչ ինչ յօդուածոց փոփոխութեանը
նկատմամբ Ս. Պատրիարքին կողմանէ
ներկայացեալ օրինաց ծրագիրը:

Ե. Լեւոն թայմզ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԻՔ

ԴԱՂՂԻԱ

Բարեղ Ծ հոկտ.

Կարկապտիկի Բարեղ գալուն նկատ-
մամբ երէկուան օրը քանի մը լրագրաց
տուած լուրն ստոյգ չէ:

Պաշէն մ. րաջախտին դատին վերա-
բերեալ քննիչ գառաւորին տեղեկա-
դիրին ընթերցումը կը շարունակուի:
Պատաստանը երկու շաբթի պիտի սկսի:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պէրլին Ծ հոկտ.

Օժախի դուքսը խնդրած էր գերմա-
նական կառավարութեան, որ Պազէ-
նի դատին վերաբերեալ մէկ քանի
դէպքերը նոյն տեղայն մէջ քննելու
նպատակաւ արտօնութիւն տրուի: Մէջի-
ամբոյններն անգամ այց ելնելու, սա-
կայն կ'երևի թէ այս արտօնութիւնը
տալ չէ ուզուած:

Պերլին Ծ հոկտ.

Քուիթթօրֆ վերայնապանք սեղա-
նաւորական տան անանկութիւնը մտա-
լուա կը թուի, և թէ այս պանքան սը-
նանկանայ գերմանական հրապարակի
գոնց վրայ մեծ անկում մը յառաջ
պիտի բերէ:

ՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտ 8 հոկտ.

Կարթագինէի ապստամբ դուքս
յարձակում մ'ընելով մեծ կորուստով
եւս մղուեցան:

Մատրիտ 9 հոկտ.

Մօրիօնէզ զորապետը նաւարան և
Ալվանն ապստամբաց ձեռքէն ազատեց:
Քարլոսեանց կրած կորուստը խիստ
մեծ է:

ՏԱՆԻՍՏՐԻԱ

Քօրէնհակ 9 հոկտ.

Խորհրդարանի անդամոց մեծամաս-
նութիւնը յայտարարեց թէ պաշտօնէից
ներկայացուցած պիւճէին երկրորդ ան-
գամն ընթերցմանը դէմ պիտի բուեարդ
վէ, որն որ պաշտօնէից դէմ անվը-
տահութեան քուէ տալ բուէ է:

ԱՒՍՏՐԻԱ — ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիեննա 9 հոկտ.

Հելլադայի թագուհին որչափ որ

տորհ
անին
խանու

Տպագրողը կը ճանապարհորդէր սակայն և այնպէս մեծ պատուով ընդունուեցաւ հոս :

Գերմանիոյ կայսրը ամուսնս 17 ին հոս կ'սպասուի :

Պորսան թող է :

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑԻ ԱՐԺԵՂՔՈՑ

Ղալաթիա 29 սեպտ.	
Ըզն. Պարտ. Արժ. բաց	55.02
Կէս օր	55.03
բարձր գին	55.06
ցած	54.34
Բուսէլի Արժ.	Տր. 135
Նոր	79
Փոխառ.	69ի 290
	65ի 344
	63 338
Սահէթէ Ժէնէրալ Լ. Ս.	9.35
Քրէտի Օսթ-թիւրք	—
Գանձատուն 1872ի	3.10
Սահէթէ Օթօման	5.27
Պանք տը ֆոնսթ.	6.15
Քրէտի Ժէնէրալ Լ. Օ.	13.36
Պանք վէրիսի	—
Թրամվէյ	12.05
Բըբօր	10 1/2 բարա
Դրամագեղջ	0/0 17-18
Փոխնկգր. իլ նստ եռամս	109
Բարիզ	23 45

ԸՆԹԱՑԻ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. սակի 100 շըշ. ի հաշուով	
Շըշ. Փոյ.	
Մնգ շ. սակի	109.82
Գաղջ.	87.12
Բօլ.	89.12
Բարսոն արծաթ	17.—
Թղթաշրամ.	14.28
Քրքմից	51.26
Ճերմակ մէճիտ տարբ.	101.17
Հինգնոց	103.30
Մեթալիք	104.—
Պղինձ	120.10

Վիեննա 9 հոկտեմբեր	
Բուսէլի Արժ. հին	Տր. 61.65
Նոր	—
Քրէտի Օսթ-թիւրք	37.—
Պանք Օսթ-թիւրք	60.50
Աճիօ	107.35
Փոխնկգր. իլ նստ եռամս	112.80

Լոնտրա 8 հոկտեմբ.	
Անգլ. Արժ.	92 5/8 3/4
Օսմ. բաց	—
Գոց	49 1/2
Փոխ. 1869ի	58 5/8

Յ. 1871ի	67
Պանք Օթօման	14 5/8

Բարիզ 9 հոկտեմբեր	
Գաղջ. Արժ.	3 0/0 57.92 1/2
Խոսալ	5 0/0 61.60
Օսմ.	50.12 1/2
Փոխ. 1869ի	296.25
Փոխառ.	93.13

ԱՌԵԻՏՊԱԿԱՆ

Լիվրբուլ 8 հոկտեմբեր	
Բաւպակ Միտլ. Օրլէան	9 1/8
ԼաւՏօլէրա	6
Այսօրեայ վաճառք հակ	18000
Ընթացք հրապարակին հաստատուն	
Լոնտրա 8 հոկտեմբեր	
Ափիոն	25
Մօհէր	35
Հոլանտայի շաքար	31
Մետաք	22 1/2
Ճէհրի	6 5
Դրամագեղջ	0/0 5 1/2
Նիու-Եօրք 8 հոկտեմբեր	
Բէթբուլ կաղ	17 1/2

ՆԵՐՔԻՆ

Իւսկիւտարի Օմնիպիւսի ընկերութիւնը կը սէ. Լեանթ-Հէրալտ, որն որ իւր արտօնութեան հինգ տարուան պայմանագրով յաջողեցաւ տասը տարի ընելու, մօտ օրէն 20ի չափ Օմնիպիւս և անոնց պէտքը ըլլալու չափ ալ ձի ըստանալու կ'սպասէ, և սրանք արդէն դէպ 'ի մայրաքաղաքս ճամբայ հանուեր են կը յուսացուի թէ յիշեալ ընկերութիւնը բամաղան ամէն քանի մ'օր առաջ պիտի կրնայ իւր կառքերը բանցնելու սկսիլ: Մէկ քանի ճանքաներու վրայ ձեռնարկած շինութիւններն գոհացուցիչ կերպով յարաւ կը տարին, և արդէն Իւսկիւտարի նաւամատոյցէն մինչև Պիլպիւլ-Տէրէսի եղած գլխաւոր պողոտային շինութիւններն աւարտած է: Նաւամատոյցէն մինչև Պիլպիւլ-Տէրէսի եղած ճամբորդութեան համար մէկ շը. մինչև Պաղտոր-Պաշի կողմնօն 60 բարայ, մինչև Թօք հանէ-Օղլու (Ալթուն զատէ) 2 շը. և մինչև Չամլճա 400 բարա գին որոշուած ըլլալով:

Ընկերութիւնն իր գրասենեակն ու կեդրոնատեղին առժամանակեայ կերպով Իւսկիւտարի շուկային մօտ Սթլամ-Թաշը Խան ըստած տեղը հաստատուեր է:

Մահմուտ Էհտիմ բաշայի Հարէմի իմանալով որ Ն. Բարձրութեան առողջական վիճակը խանգարուեր է, Տրապիզօնի կլիմայն իրեն անձնական կազմուած է որ վերոյիշեալ օգտաբերին այնչափ

մութեանը անյարմար եկած ըլլալով թոյլտուութիւն խնդրեր է Մեծ Եգարդոսէն որ անոր քով երթալու հրաման շնորհէ: Մոյն թոյլտուութիւնը շնորհած ըլլալով, Մահմուտ բաշայի ընտանիքն այս շաբթու մայրաքաղաքս մեկնեցաւ դէպ 'ի Տրապիզօն:

Մէլլահանէի դրան դուրսի դէն դտնուած բաղնիքի մը քիւլհանճին այս շաբթու շրհօրն ինչպով կը կուշդուի:

Բերայի 2 շրջանակի Թաղապետութիւնը, յիշեալ վարչութեան ամսականաց հաշուէն միայն, 300.000 շըշ խնայողութիւն մ'ըրեր է, այս գիշերահան երեսէն տեսնուելիք գործերն ըստ առաջնոյն անխնամ չը մնալէն զատ, ընդհակառակն աւելի ևս գոհացուցիչ և անթերի ըլլալու պայմանաւ յօդուար Բերայի և Ղալաթիոյ հասարակութեան:

Օսմանեան Պանքային տնօրէն Գ. Զոսթըր անցեալները Թագսիթի շորանոցին ախտաներուն դիմացը դեմին մը ծախու առած ըլլալով, այս անգամ իրեն համար վրան տուն մը շինելու կը ձեռնարկէ, սակայն Էլբաֆի պաշտօնատունը կը դադրեցնէ շինութիւնը, պատճառելով թէ այդ դեմին մէկ մասը Էլբաֆի սեպհականութիւն է, այն ի՛չ այդ տեղոյն յատուկ հէօճէթ, ներք կը բսեն, յայտի ցոյց կուտան թէ այդ կտորը այդ կողմերը դրտուած վաղեմի գերեզմանատուն մը մէկ մասն է, որն որ օրիւնոր կարուածատերներ ունենալով, Էլբաֆը ամեն տարի այդ տեղոյն իճարէն արտանալու վրայ է եղեր:

Չինուորական բարձրաստիճան պաշտօնակալ մը, Չէրքէշ աղագաւ, արքեայ վիճակի մէջ և անցողներն թնայածնելով Թագսիթի ճանքէն անցած ատեն տեղակաւ իշխանութիւնը անմիջապէս քանի մը դիմար կը շրկէ, որոնք մեծ դիւրութեամբ բռնելով Չէրքէշ դիմով պաշտօնակալը մօտակայ շորանոցը կը տանին:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԵՆ ԵՒՐՈՊԱՆ ՕՂԱԳԱՐԿՈՎ

Քսան տարի կայ որ Մըթըր Ռեյնչաւ նուն Ամերիկացի մը կը խորհէր օդապարկով ճամբորդութիւն մը ընել Ամերիկայէն Եւրոպայ: Այս մարդը քանի մը անգամ օդապարկով եղած է. և 1859ին Ամերիկայի մէջ 1200 միլի տեղ գնաց նայն կերպով:

Վերջապէս Նիւ Եօրքի օդատնակաւ րադիկ մը ձեռնարկեց 2000 Անգլ. վրաստայ օդապարիկ մը շինելու համար, որով Միթըր Ռեյնչաւ կ'ուզէր 5000 միլիոն ճամբորդութիւն մը ընել Ամերիկայի վրայէն: Այս նոր օդապարիկն է 1500 ոտք բարձր և ունի 100 ոտք տրամագիծ: Չրած ինկազովից արեւով կարող պիտի ըլլար 5800 քաշ (օտայ) բեռ բառնալ: Սակն օդապարիկը մէկ կապը քիչ քիչ կը կորսնցնէ, բայց հաշիւուած է որ վերոյիշեալ օգտաբերին այնչափ

Կազմի տարածակեր, որչափ բուսական է տան օրնոցին մէջ լայնութեամբ հասնող և պահպանութեան (անընդհատ) նախապէս մտախառնած էր օդափայտին, որ էթէ դուռնոց օդիկանոցին մէջ իջնայ, ճանապարհորդքը կրտսերն:

Կը կարծուի թէ գուհուն օդին մէջ բաւական զեր կըլինեալ ետքը, սլտան հանդիպէր դէպ տրեւելք հասող օդոյ յորձանքի մը, որ, ինչպէս կը կարծուի վաթսուէն ժամու մէջ կրնայ օդափայտին Ամերիկայէն Եւրոպա մէջ:

Սահայն Լոնտոնայէն սեպտ. 28 թուով հասած լուր մը կը ծանուցանէ թէ, Ամերիկայէն Եւրոպա դուռ համար Առլանտիկան Ազգայնական միութենէն անցնելիք այս հաշակաւոր օդափայտի գուհուն այս անգամ կարող ըստեղծուած ատեններն սլայթեր է:

Արեւելէն տէրք եղած նորոգութիւններն ընելով, նորէն ստեղծուցուցին գուհուր և հոկտ. 8 ին (ըստ Ն. Տ.) մեկեր է Ամերիկայէն Սահայն այն անգամ որ Նիւ Իորքէն հոկտ. 7 թուով հասած հեռագիր մը, զոր երեկուան թերթերէն հրատարակուցին, կը ծանուցանէ թէ յիշեալ գուհուրը համարայ երեւելէն յետոյ միթորկիլ բաժնուելով մէջը գտնուող օդափայտ ճանապարհներն հա:

զի կըլինէր են ինքնուրուի մար նետելով ա դասի և այս հոկայ օդափայտի գուհուն այս հովին բաժնուելէն բնակելով ու գրտէ օդ գոյցած ինկած է: Այսպէս յանգուցն ձեռնարկութիւն մը, այսչափ աշխատութենէ ու զոտորութենէ ետեւ այս կերպով անյայտ կ'երին:

Ստիւտենտները զոր ՍՊաղի Երևելիներն հետագրեր են ի Պատրիարքարան: Արտաքին գործոց պաշտօնէին կը հաղորդուի որն որ յանցաւորները պատմել խոստացեր է:

Ինքնուրուի շարագործոց հետքը խոշորիկու սկսելով, շատ շանցած ամենքն ալ կը գտնէ ու կը ձերբակալէ, և գործուած օտակն անհողմ վրաններն գտնուելով կ'առնուի և իւր օրինակը տէրովը կը յանձնուի:

Բուսուածքէն Լա թիւրքիլի գրուած թղթակցութիւն մը կը պատմէ թէ խանձի Ռուբէն ալա անուն հայ ազգի մը աւաղակներէն կը բռնուի, որունք զինքը մահացու կերպով վերաւորէին ետքը վրան գտնուած 6000 կին ալ կը յափշտակեն:

Նմանապէս միևնոյն քաղաքը տաճկի մը տուն գող մտնելով, բոլոր ստացուածքը յափշտակելէ զատ, մարդն ալ կ'աղցիւնով կ'աղանձեն և կը թողուն կը փախչին:

Ռոտիկանութիւնը այս երկու դէպքին ալ հեղինակ շարագործները գըտնելու համար խուզարկութեան սկսեր է, առանց ցարդ կարենալ գտնելու:

Երուսաղէմայ ՍԻՅՆ Ամասթերիին մէջ հետեւեալ լուրերը կը կարդանք:

Յուլիս 27ին գիշերը տեղւոյս վսեմ կառավարիչ Բեռնար Բաշան քաղաքիս բոլոր Հիւպատոսներն ու Դաղդիացոց Պէրութի ընդհանուր հիւպատոս Պ. Ռոսթանը ընթրիքի հրաւիրեց կառավարութեան պալատը:

Պ. Ռոսթանն այն գիշեր ժամը 6ին մեկնեցաւ դէպ ի Յուպպէ իւր պաշտօնատեղին ի Պէրութ երթալու որուն ընկերացած էին մի քանի զուգընթացներ և նոցա հարկաւոր պիտի վսեմ կառավարիչը ի պատիւ Պ. Ռոսթանի իւր ձին տուած էր մինչև ձորաբերանը (Պապիլ վատ) ըստ լուրերը տանելու:

Ամսոյ 6ին Աւստրիոյ կայսեր և Հունգարացոց Արքային ծննդեան տարեդարձի առթիւ տեղւոյս Գառնիսկեանք Ս. Յարութեան մէջ իրենց եկեղեցին ձայնաւոր պատարագ մատուցին ի ներկայութեան նոյն տէրութեան ընդհանուր հիւպատոսին և փոխ հիւպատոսին և բոլոր քրիստոնէայ հպատակաց այս առթիւ Աւստրիացի Հրեայք ևս իրենց աղօթարանին մէջ կայսեր կենաց քրիստոնէական թիւններ ընելէ վերջը գիշերն ևս ճորագործութեան հանդէս կատարեցին:

Ստիւտենտները զոր ՍՊաղի Երևելիներն հետագրեր են ի Պատրիարքարան: Արտաքին գործոց պաշտօնէին կը հաղորդուի որն որ յանցաւորները պատմել խոստացեր է:

Ինքնուրուի շարագործոց հետքը խոշորիկու սկսելով, շատ շանցած ամենքն ալ կը գտնէ ու կը ձերբակալէ, և գործուած օտակն անհողմ վրաններն գտնուելով կ'առնուի և իւր օրինակը տէրովը կը յանձնուի:

Այս եղելութիւնը, զոր ՍՊաղի Երևելիներն հետագրեր են ի Պատրիարքարան: Արտաքին գործոց պաշտօնէին կը հաղորդուի որն որ յանցաւորները պատմել խոստացեր է:

Ինքնուրուի շարագործոց հետքը խոշորիկու սկսելով, շատ շանցած ամենքն ալ կը գտնէ ու կը ձերբակալէ, և գործուած օտակն անհողմ վրաններն գտնուելով կ'առնուի և իւր օրինակը տէրովը կը յանձնուի:

Ռոտիկանութիւնը այս երկու դէպքին ալ հեղինակ շարագործները գըտնելու համար խուզարկութեան սկսեր է, առանց ցարդ կարենալ գտնելու:

Երուսաղէմայ ՍԻՅՆ Ամասթերիին մէջ հետեւեալ լուրերը կը կարդանք:

Յուլիս 27ին գիշերը տեղւոյս վսեմ կառավարիչ Բեռնար Բաշան քաղաքիս բոլոր Հիւպատոսներն ու Դաղդիացոց Պէրութի ընդհանուր հիւպատոս Պ. Ռոսթանը ընթրիքի հրաւիրեց կառավարութեան պալատը:

Պ. Ռոսթանն այն գիշեր ժամը 6ին մեկնեցաւ դէպ ի Յուպպէ իւր պաշտօնատեղին ի Պէրութ երթալու որուն ընկերացած էին մի քանի զուգընթացներ և նոցա հարկաւոր պիտի վսեմ կառավարիչը ի պատիւ Պ. Ռոսթանի իւր ձին տուած էր մինչև ձորաբերանը (Պապիլ վատ) ըստ լուրերը տանելու:

Ամսոյ 6ին Աւստրիոյ կայսեր և Հունգարացոց Արքային ծննդեան տարեդարձի առթիւ տեղւոյս Գառնիսկեանք Ս. Յարութեան մէջ իրենց եկեղեցին ձայնաւոր պատարագ մատուցին ի ներկայութեան նոյն տէրութեան ընդհանուր հիւպատոսին և փոխ հիւպատոսին և բոլոր քրիստոնէայ հպատակաց այս առթիւ Աւստրիացի Հրեայք ևս իրենց աղօթարանին մէջ կայսեր կենաց քրիստոնէական թիւններ ընելէ վերջը գիշերն ևս ճորագործութեան հանդէս կատարեցին:

Ստիւտենտները զոր ՍՊաղի Երևելիներն հետագրեր են ի Պատրիարքարան: Արտաքին գործոց պաշտօնէին կը հաղորդուի որն որ յանցաւորները պատմել խոստացեր է:

Ինքնուրուի շարագործոց հետքը խոշորիկու սկսելով, շատ շանցած ամենքն ալ կը գտնէ ու կը ձերբակալէ, և գործուած օտակն անհողմ վրաններն գտնուելով կ'առնուի և իւր օրինակը տէրովը կը յանձնուի:

Ռոտիկանութիւնը այս երկու դէպքին ալ հեղինակ շարագործները գըտնելու համար խուզարկութեան սկսեր է, առանց ցարդ կարենալ գտնելու:

Երուսաղէմայ ՍԻՅՆ Ամասթերիին մէջ հետեւեալ լուրերը կը կարդանք:

Յուլիս 27ին գիշերը տեղւոյս վսեմ կառավարիչ Բեռնար Բաշան քաղաքիս բոլոր Հիւպատոսներն ու Դաղդիացոց Պէրութի ընդհանուր հիւպատոս Պ. Ռոսթանը ընթրիքի հրաւիրեց կառավարութեան պալատը:

Պ. Ռոսթանն այն գիշեր ժամը 6ին մեկնեցաւ դէպ ի Յուպպէ իւր պաշտօնատեղին ի Պէրութ երթալու որուն ընկերացած էին մի քանի զուգընթացներ և նոցա հարկաւոր պիտի վսեմ կառավարիչը ի պատիւ Պ. Ռոսթանի իւր ձին տուած էր մինչև ձորաբերանը (Պապիլ վատ) ըստ լուրերը տանելու:

Ամսոյ 6ին Աւստրիոյ կայսեր և Հունգարացոց Արքային ծննդեան տարեդարձի առթիւ տեղւոյս Գառնիսկեանք Ս. Յարութեան մէջ իրենց եկեղեցին ձայնաւոր պատարագ մատուցին ի ներկայութեան նոյն տէրութեան ընդհանուր հիւպատոսին և փոխ հիւպատոսին և բոլոր քրիստոնէայ հպատակաց այս առթիւ Աւստրիացի Հրեայք ևս իրենց աղօթարանին մէջ կայսեր կենաց քրիստոնէական թիւններ ընելէ վերջը գիշերն ևս ճորագործութեան հանդէս կատարեցին:

Ստիւտենտները զոր ՍՊաղի Երևելիներն հետագրեր են ի Պատրիարքարան: Արտաքին գործոց պաշտօնէին կը հաղորդուի որն որ յանցաւորները պատմել խոստացեր է:

— 10ին, ժամը 6ին տեղւոյս Պարսից Հիւպատոսը առաջին անգամ իւր տէրութեան դրօշակը բացաւ ի ներկայութեան վսեմ կառավարիչն և բոլոր հիւպատոսաց: Նոյն օրը Ռ. Դրան հրամանին համաձայն քաղաքէս մեկնեցաւ Բողոքմանեան Տաճարին նորոգութեան տեսուչ Գուտրէթ պէյը, որոյ պաշտօնն առ այժմ կառավարութիւնը կը կատարէ:

Տեղացի Բոյնք տակաւին անհաշտ են, բայց նոյն Միսրանութիւնը զիրենք առ ինքն յանկուցանելու միջոցներ կը գտնէ: Մի քանի աղքատ Բոյնք մօտ օրերս Միսրանութեան հետ հաշտուեցան, սոցա հաշտութիւնը ժողովրդեան խռովութեանը պատճառ եղաւ: Քանզի ամսոյս 26ին մեծ բաղմունքիւ Ս. Յարութեան արտաքին գաւիթը կը պատահին հաշտեալ մասին և կ'սկսին զիրենք նոյն գործին համար ծաղրել, նոքա քանի մը անարգական խօսքերով կը պատասխանեն թէ, Օր մի ևս իրենք ալ կամայ սկամայ պիտի ստիպուին հաշտուիլ: Այս խօսքերէն զբողոքով կը յարձակին իրարու վրայ և կուտայ ժամանակ կին մի ազգերէն անմիտս կերպիւ գանակի հարուածով կը վիրաւորի: Իսկոյն Ռոտիկանութեան միջնորդութեամբ կը խաղաղին որոց մի քանին ցարդ բանտն են, նոյն օրը ցերեկայ Յաննայ թաղը զօրքեր շքելով կը հօկէին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Քաղաքիս Տաճարներն ալ յուզեալ են: Ժողովուրդեան մեծ մասը երկուքի բաժնուած մին զնորկայ կրօնապետը (Միսթիին) երիտասարդ լինելուն համար պաշտօնէ դադարեցնել կուզեն ի կ'միւս մասը մնալը կը կամին, թէ և հակառակ կուսակցութեան կողմէն զրկուած տեղեկագրոյն համեմատ հրաման եկած է դադարեցնելու: սուկայն դեռ կուսակցութիւնը անհամաձայն կը գտնուին:

Կիւղ-Գ Էմպերի մեծ պարար Գ Րու
ամեն անուց Գրայ, որոնք Գրական աւ
պարէզի մէջ կը սնանին, այն է ամեն
կարգի ուսման սկզբունքները տարա
ձեղ Ժողովրդեան մէջ: Մտ ժամանակ
ներս Երոսական Գայթակամութեան
Հնորէն շատ մը ուսման սկզբունքները
ըստ կարելոյն ներմուծան Հայրենակ
ցացս մէջ: միայն ուսում մը կայ, այն է
Մարդկային ընկերութեան Գիշտութիւն և
Մեթոդ, Իշխանին և կառավարական
մարդուն կարգը ստան, բարոյակա
նութեան և Կրթականութեան բուն
անուն, պատմութեան լայտերը և երկ
րորդ օրմութեան և վաճառականութեան
և ձեռակերտից փոխադրումութիւնը և
զոյ ուսման մը սկզբունքները տակաւին
Ժողովրդեան ուկանջաց տակաւին չը
հնչելին:

Ահա այս պակասը լեցնելու համար
յսնձնատու եղար իմ Ժամանակիս քա
ռորդը այս ուսման աղետութիւնը և սն
համեմատ օգուտները ցոյց տարու հա
մար, որոնցի նախ և առաջ Տնտեսա
գիտական մէկ քանի օգտակար խնդրոց
վրայ կտուիլ և սպում անցնիլ բուն ուս
ման: Այս խնդրոց առաջինն է ԲԱՂԱ
ԲԱՆԻԹՈՒԹՅԱՆ ԻՆՏԻՄԱՆ

Ի՞նչ ըսել է քաղաքակրթութիւն:
Քաղաքակրթութիւնը ընդ հանուր
առմամբ Ժողովրդեան մը բարոյական
մտաւորական և նիւթական յառաջա
դիմութիւնը կը նշանակէ:

Տնտեսագիտական տեսութեամբ քա
ղաքակրթութեան կը նշանակէ

Ա. Աշխատութեան պարտութիւն և
անոր զուգորդարութիւնը:

Մարդ աշխարհ եկած է աշխատե
լու համար, աշխատիլ իր և իր ընտան
եացի երջանկութեան համար: Երևելի
փոխադրումներ մէկը ըստ մը այս աշխար
հիւ մէջ մեր ճակատագիրը աշխատու
թիւնն է: Մարդու աշխատութիւնը
արդիւնաւոր ըլլալու համար, պէտք է
որ ազատ ըլլայ ամեն վտանգէ: Ի՞նչ
աշխատութիւն որ մարդուն չտեսնէ
և հանոյ կրթութիւնը զայն պէտք է դոր
ծէ:

Պակաս մարդ իր աշխատութեան
ընթացից մէջ երկրին և ժամանակին
համեմատ արդիւնքներու և կտուրտ
ներու կը պատահի որոնք պիտի կար
գիլեն ուրաքա՞ աշխատութեան գործելէ:

Այս արդեւքներուն առաջինը և
գլխաւորն է Կանախութիւնը:

Երկրի մը մէջ դաս դաս մարդիկ կը
կը միանան և կորուցեն որ միեւնոյն տե
սակ աշխատութիւնը գործեն և ուրիշ
իրենց մէջ դուրս գանաւոր մէկու մը թող
չտան այդ աշխատութիւնը գործելու
այս է ահաւասիկ Կանախութիւնը: Այս
պէս ժողովուրդը երկրի մը մէջ կը բաժ
նուի այլ և այլ արհեստաւորաց կարգե
րու և ամեն մաս արհեստաւորք կրնց
գլխաւոր մ ունին որ «Կանախ քեճեա
պը» կը կոչուի: Այս անոցակ երկրի մը
մէջ աշխատութիւնը անհասկանալի
կերպիւ կը բաժանարարուի և մտնանա
մութեան մարդուս շնորհած այն ամե

նամե՞ծ արարելը — աշխատութիւնը
մտնաւոր անձանց ձեռքը գործիք մը
կըլլայ: Այս սկզբունք վրայ հիմնեալ էին
1789 ի այն մեծ և փրկարար յեղափո
խութեան առաջ Գաղղիոյ մէջ բարձր
արուեստները: Այսպէս ահա 89 էն ա
ռաջ փարիզի մէջ երբոր մէկը ուղեր
ուկերէն մ'ըլլաւ 2400 ֆր. սիտի տար
հանաք քեճեաւորին, կերպասու ֆապ
րիքաթոն մ'ըլլաւ 1750 ֆր. նայարա
վաճառ մ'ըլլաւ համար 4700 ֆր. և
դիւնվաճառ մ'ըլլաւ համար 800 ֆր.
և իսկ և որ սակայն է միս կարգադրե
րու քեճեա մ'ըլլաւ համար, տարի
ներով պէտք էր աշխատիլ, ծառայու
թիւն ընել, մէկուն մէկային սասկ կեր
ցընել կուսակիցներ ժողովը և վերջա
պէս ստրուտիլի նեղութիւններ կրել,
վերջապէս արհեստաւոր մ'ըլլալու հա
մար գրամագլուխ մը պէտք էր վաճա
նել: Եւ այսպէս բռնաբարութեամ էր աշ
խատութիւնը այն երկրին մէջ որ այսօր
աշխարհիս քաղաքակրթութեան կեր
բունն ըլլալու խորիս պարմանքն ունի:
Հասկ ուրեմն այս առանձան բռնաու
թութիւն մը 100 տարի առաջ «Փիղիօք
ըսթներու» Չանիք պատրաստում
պիս մեծ յեղափոխութիւնը յառաջ և
կառն որուն միայն պարտի Գաղղիա իւր
այս անհուն յառաջագիտութիւնը: Ան
կէց ի վեր տակաւ առտակաւ աշխա
տութեան պարտութիւնը Երոսական
ամեն աղգաց մէջ հոսակաւեցաւ և էս
նախութիւնները ջնջուեցան որուն
հետքը տակաւին կը տեսնուի իրաւո
րութար մայրաքաղաքիս մէջ:

Շտտեր կը դանդաղան թէ ինչու հա
մար Տնտեսագիտութիւնը պարտութիւնը մե
ռած են: Ասոր պատճառ կուտան Եւ
րոպայիք թէ ապրողներ թիւն չկայ:
Ինչպէս ապրողներ թիւն չկայ շատ ա
յիկ կայ, բայց տակաւին այնպիսի խն
ջողոտներ կան արհեստից դէմ, որ
անասրահողութեան կրկնապատիկ առա
ւել փութակարէն որոնց ամենէն զը
կաւորը Կանախութիւնն է: Մինչև որ
Տնտեսագիտութիւնը աշխատութեան արա
տութիւն չհոսակաւեցի նոր լուրով կան
վնչատասներորդի և թիւն կոյի մը ձե
ռօքը մարդկութիւնը կետրմանցող և
երջանկայնոր արհեստները որք չպիտի
կրնան Տնտեսագիտութիւնը մէջ մեծ ֆապրի
քաներ չ'պիտի հաստատուին, և միշտ
Տնտեսագիտութիւնը պիտի նշէ ի խոր քուն
և իւր հարստութեան աղբիւրները չը
բանեցնելով օտարին արդիւնքներովը
պիտի ապրի:

Ուրիշ գէշ քաղաքներ մ'ալ կայ Տնտ
եսագիտութիւնը որ դարձեալ արհեստից
մեռած մտքուն մէկ պատճառն է: Եւ
Պարիզեան ամեն կարգի մարդիկ կը
վախազքին քաղաքական պայտանքը
մէջ մտնել և ընդ հանրապէս ստակ վաճա
րկելու միակ միջոց այն բունում է:
Ասով աշխատելու և ստեղծելու կարո
ղութեան ուսուցող ժողովան և գործուն
եայ մարդիկներ արհեստներէ իրենց
ձեռքերէն կը քոչեն և որով կը կր
գործութիւնը, վաճառականութիւնը և

Ք Զ Ս
ձեռարուեալ ստորին կարգի մարդոց
ձեռքը կը մնան: ՏՄԻՍԻՆԱՅԻՍ

Արհեստը այն երկրին մէջ կը բար
գաւաճին ուր ժողովուրդը մեծ պարգ
կընծայէ պատնց: Անգլիացիք կրնց
վաճառականութեամբ բարաշխարհիս
տեր եղան և աշխարհիս շրապակե
ստակը և հարստութիւնը իրենց ար
կելը կը համարեն: պատմութիւնը այն է
որ տեսք խիստ մեծ յարգամաք մը
գործած են այդ արհեստը և մտնա
թիւնը ցոյց կուտայ մեղաւր կանխկոչ
րուց մէջ այն ժողովուրդները իրենց
արհեստներովը և վաճառականութեան
ըր երևելի եղած են: Երոսք մեծ յար
գանք կ'ընծային անոնց, փակ անոնք
որ այդ արհեստները անպատիւ կը հա
մարէին գործել և օտարականաց միայն
ձգած ու իրենք միայն պատուբանա
կան արհեստին զբաղած էին: ուսման
միտ թշուառ մնացին և իրենց կործա
նումը չ'ուշայայտեցան:

Ահա ասիկ արհեստից մասին ժողո
վըրդեան մը մտտուցած քարտանքն ուս
մարդունը մեծ պատճառ մէկ քաղ
արուեստից ետ մնալուն կամ յառաջա
դիմելուն:

Տնտեսագիտութիւնը ցաւօք սրտի կը
տես որ ժողովուրդը արհեստից պէտք
եղած քարտանքը մտտուցաներ տակա
ւին և խիստ քիչ անձինք կան որ իրենց
հարստութիւնը արհեստից մէջ փոր
ձանման կը նուիրեն: Ընդհանրապէս
մէկը փոքրիկ դրամագլուխ մը տեր ե
ղածին պէտ իր ձեռքերը կը բաճէ և
հանդիսաւ ապրելու կը նայի: Արդեւ
բակացներով իմ խոսքերս կը ըսեն որ
Տնտեսագիտութիւնը միայն որ աշխատու
թեան արդատութիւնը չ'հոսակաւեցի
հետագայ պէտք եղած յարգումը չ'ըն
ծոյունին, անկարելի բան է որ արհեստ
ները կետրմանան, յառաջագիտեն
օր մը Եւրոպական արհեստից հետ մը
ցելու կարող ըլլան:

Ահա ասիկ այսօր քաղաքակրթութեան
թեան ամեն նշանակալից իրարմա
ցայ սող և միւս մտայածներն են: Տն
տեսագիտութիւնը պիտի առաջ
դիմի:

Ա. ԱՂԻ

Սալմութոմբ Գալտու Գալտու
աղկանց վարձարանին կարգը 68 Թի
սուներ Պալատու Ա. Ա. Հրեշտակագե
տիկեղեցւոյ վարձ ըլլալով մանկուէն
ծախու հանուած և անորդի գրուած
ըլլալով մինչև ցարդ 7500. զիշիւր ձեռք
Ուստի կը ծանուցուի հասարակու
թեան թէ գին աւելցնելով առնելու
դող պէտք է գիմել: Ս. Հրեշտակա
պետ երկեղեցւոյ մէջ: Իտորդ պատ
կիրակի և ուրբաթ օրերը մինչև Հոկտե
21 ի կիրակի օրը ուր վերջին գինը
բան մնացողին անորդի ձեռքով
ստակը պիտի առնուի:

